

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtru[m] liceat alicui calumniose se defendere? 2

urn:nbn:de:hbz:466:1-38762

Vtrum accusato liceat calumniosè se defendere?

AD secundum sic proceditur. Videtur, quòd accusato liceat calumniosè se defendere. Quia secundum iura ciuilia, in causa sanguinis licitum est cuiuslibet aduersarium suum corrumpere. Sed hoc maximè est calumniosè se defendere. Ergo non peccat accusatus in causa sanguinis, si calumniosè se defendat. 386
*infr. a. 3.
cor.*

¶ 2 Præterea, Accusator cum accusato colludens, pœnam recipit à legibus constitutam, vt habetur * secunda questione tertia. Non autem imponitur pœna accusato per hoc, quòd cum accusatore colludit. Ergo videtur quòd liceat accusato calumniosè se defendere. *c. si quem
pœnitue-
rit.*

¶ 3 Præterea, Prouerbiorum 14. dicitur, Sapiens timet & declinat à malo: stultus autem transilit & confidit. Sed illud quod fit per sapientiam, non est peccatum. Ergo si aliquis qualitercumque se liberet à malo, non peccat.

SED contra est, quòd etiam in causa criminali iuramentum de calumnia est præstandum, vt habetur † extra de iuramento calumnie, inhærentes. Quod non esset, si calumniosè se defendere liceret. Ergo non est licitum accusato calumniosè se defendere. *† in decr.
l. 2. tit 7.
c. 1.*

RESPONDEO dicendum, quòd aliud est veritatem tacere, aliud est falsitatem proponere. Quorum primum in aliquo casu licet: non enim aliquis tenetur omnem veritatem confiteri, sed illam solum, quam ab eo potest, & debet requirere iudex secundum ordinem iuris: puta cum præcessit infamia super aliquo crimine, vel aliqua expressa indicia apparuerunt, vel etiam cum præcessit probatio semiplena. Falsitatem tamen proponere in nullo casu licet alicui. Ad id autem quod licitum est, potest aliquis procedere, vel per vias licitas & fini intento commodas, quod pertinet ad prudentiam: vel per

9.55.4.4.
c. 5.

aliquas vias illicitas & proposito fini incongruas, quod pertinet ad astuciam, quæ exercetur per fraudem & dolum, vt ex supra * dictis patet. Quorum primum est laudabile, secundum vero vitiosum. Sic ergo reo qui accusatur, licet se defendere veritatem occultando, quam confiteri non tenetur per aliquos conuenientes modos: puta quod non respondeat, ad quæ respondere non tenetur. Hoc autem non est calumniose se defendere, sed magis prudenter euadere. Non autem licet ei vel falsitatem dicere, vel veritatem tacere, quam confiteri tenetur. Neque etiam aliquam fraudem vel dolum adhibere: quia fraus & dolus vim mendacij habent. Et hoc est calumniose se defendere.

c. 6. 10. 5.

Ad primum ergo dicendum, quod multa secundum leges humanas impunita relinquuntur, quæ secundum diuinum iudicium sunt peccata. Sicut patet in simplici fornicatione: quia lex humana non exigit ab homine omnimodam virtutem, quæ paucorum est; & non potest inueniri in tanta multitudine populi, quantum lex humana habet necesse sustinere. Quod autem aliquis non velit aliquod peccatum committere, vt mortem corporalem euadat, cuius periculum in causa sanguinis imminet reo, est perfecta virtutis: quia omnium terribilium maxime terribile est mors, vt dicitur in tertio * Ethicorum. Et ideo si reus in causa sanguinis corrumpat aduersarium suum, peccat quidem inducendo eum ad illicitum. Non autem huic peccato lex ciuili adhibet penam: & pro tanto licitum esse dicitur.

Ad secundum dicendum, quod accusator, si colludat cum reo, qui noxius est, penam incurrit: ex quo patet quod peccat. Vnde cum inducere aliquem ad peccandum, sit peccatum, vel qualitercumque peccati participem esse, cum Apostolus dicat dignos morte eos, qui peccantibus consentiunt: manifestum est, quod etiam reus peccat, cum aduersario colludendo. Non tamen secundum leges humanas imponitur sibi pena,

pœna, propter rationem iam * dictam. Ad tertium dicendum, quod sapiens non abscondit se calumniose, sed prudenter.

ARTIC. III.

Utrum reo liceat iudicium per appellationem declinare?

387

AD tertium sic proceditur. Videtur, quod reo non liceat iudicium declinare per appellationem. Dicit enim Apostolus Rom. 12. Omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit. Sed reus appellando, recusat subijci potestati superiori, scilicet iudici. Ergo peccat.

¶ 2 Præterea, Maius est vinculum ordinariæ potestatis, quàm propriæ electionis. Sed sicut legitur * 2. quæst. 6. A iudicibus quos communis consensus elegerit, non liceat prouocare. Ergo multo minus licet appellare à iudicibus ordinarijs.

2. q. 6. c. A iudicibus.

¶ 3 Præterea, Illud quod semel est licitum, semper est licitum. Sed non est licitum appellare post decimum diem, neque tertio super eodem. Ergo videtur quod appellatio non sit secundum se licita.

SED contra est, quod Paulus Cæsarem appellauit: vt habetur Act. 25.

RESPONDEO dicendum, quod duplici de causa contingit aliquem appellare. Vno quidem modo, confidentia iustæ causæ: quia videlicet iniuste à iudice grauatur. Et sic licitum est appellare. Hoc enim est prudenter euadere. Vnde * 2. quæst. 6. dicitur, Omnis oppressus, libere sacerdotum, si voluerit, appellet iudicium, & à nullo prohibeatur. Alio modo aliquis appellat, causa afferendæ moræ, ne contra eum iusta sententia proferatur. Et hoc est calumniose se defendere: quod est illicitum, sicut * dictum est. Facit enim iniuriam & iudici, cuius officium impedit: & aduersario suo, cuius iustitiam quantum potest perturbat. Et ideo sicut dicitur 2. quæst. 6. omni modo puniendus est, cuius appellatio, iniusta pronuntiatur.

2. q. 6. c. Omnis oppressus.

art. prat.

Ad